

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ||

വിഭീഷണസ്യ രക്ഷഃസു പ്രഹാരസ്തേന വാനരയുഗ്മപാനാം
പ്രോത്സാഹനം ലക്ഷ്മണേനേന്ദ്രജിതഃ സാരഥേർവധോ
വാനരൈസ്സദീയാനാമശ്യാനാം വിനിപാതനം

യുധ്യാനൗ തതോ ദൃഷ്ട്യാ
പ്രസക്തൗ നരരാക്ഷസൗ |
പ്രഭിന്നാവിവ മാതംഗൗ
പരസ്സരജ്ജയൈഷിണൗ || 6.89.1 ||

തയോർയുദ്ധം ദ്രഷ്ടുകാമോ
വരചാപധരോ ബലീ |
ശൂരഃ സ രാവണദ്രാതാ
തസ്ഥൗ സംഗ്രാമമൂർധനി || 6.89.2 ||

തതോ വിസ്താരയാമാസ
മഹദ് ധനുരവസ്ഥിതഃ |
ഉത്സസർജ്ജ ച തീക്ഷ്ണാഗ്രാൻ
രാക്ഷസേഷു മഹാശരാൻ || 6.89.3 ||

തേ ശരാഃ ശിഖിസംസ്തർശാ
നിപതന്തഃ സമാഹിതാഃ |

രാക്ഷസാൻ ദ്രാവയാമാസു -
ർവജ്ജാണീവ മഹാഗിരീൻ || 6.89.4 ||

വിഭീഷണസ്യാനുചരാ -
സ്ത്വേപി ശൂലാസിപട്ടിശൈഃ |
ചിച്ഛിദുഃ സമരേ വീരാൻ
രാക്ഷസാൻ രാക്ഷസോത്തമാഃ || 6.89.5 ||

രാക്ഷസൈസ്തൈഃ പരിവൃതഃ
സ തദാ തു വിഭീഷണം |
ബഭൗ മധ്യേ പ്രധൃഷ്ടാനാം
കലഭാനാമിവ ദ്വിപഃ || 6.89.6 ||

തതഃ സഞ്ചോദമാനോ വൈ
ഹരീൻ രക്ഷോവധപ്രിയാൻ |
ഉവാച വചനം കാലേ
കാലജ്ഞോ രക്ഷസാം വരഃ || 6.89.7 ||

ഏകോഽയം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
പരായണമവസ്ഥിതഃ |
ഏതച്ഛേഷം ബലം തസ്യ
കിം തിഷ്ഠത ഹരീശ്വരാഃ || 6.89.8 ||

അസ്തിംശ്ച നിഹതേ പാപേ
രാക്ഷസേ രണമൂർധനി |
രാവണം വർജ്ജയിത്യാ തു
ശേഷമസ്യ ബലം ഹതം || 6.89.9 ||

പ്രഹസ്തോ നിഹതോ വിരോ
നികുന്ദശ്ച മഹാബലഃ |

കുംഭകർണശ്ച കുംഭശ്ച
ധൂമ്രാക്ഷശ്ച നിശാചരഃ || 6.89.10 ||

ജംബുമാലീ മഹാമാലീ
തീക്ഷ്ണവേഗോശ്രനിപ്രഭഃ |
സുപ്തേഷ്ലോ യജ്ഞകോപശ്ച
വജ്രദംശ്രശ്ച രാക്ഷസഃ || 6.89.11 ||

സംഹ്രാദീ വികടോരിഷ്ഠ -
സ്തപനോ മന്ദ ഏവ ച |
പ്രഘോസഃ പ്രഘസശ്ചൈവ
പ്രജംഘോ ജംഘ ഏവ ച || 6.89.12 ||

അഗ്നികേതുശ്ച ദുർധർഷോ
രശ്മികേതുശ്ച വീര്യവാൻ |
വിദ്യുജ്ജിഹ്വോ ദ്വിജിഹ്വശ്ച
സൂര്യശത്രുശ്ച രാക്ഷസഃ || 6.89.13 ||

അകമ്പനഃ സുപാർശ്വശ്ച
ചക്രമാലീ ച രാക്ഷസഃ |
കമ്പനഃ സത്തവന്തൗ തൗ
ദേവാന്തകനരാന്തകൗ || 6.89.14 ||

ഏതാൻ നിഹത്യാതിബലാൻ
ബഹുൻ രാക്ഷസസത്തമാൻ |
ബാഹുദ്യാം സാഗരം തീർത്യാ
ലംഘ്യതാം ഗോഷ്ഠദം ലംഘു || 6.89.15 ||

ഏതാവദേവ ശേഷം വോ
ജ്ഞതവ്യമിതി വാനരാഃ |

ഹതാഃ സർവേ സമാഗമ്യ
 രാക്ഷസാ ബലദർപിതാഃ || 6.89.16 ||

അയുക്തം നിയനം കർതും
 പുത്രസ്യ ജനിതൂർമ്മമ |
 ഘൃണാമപാസ്യ രാമാർഥേ
 നിഹൻയാം ഭ്രാതൂരാത്മജം || 6.89.17 ||

ഹന്തുകാമസ്യ മേ ബാഷ്പം
 ചക്ഷുശ്ചൈവ നിരുധൃതി |
 തമേവൈഷ മഹാബാഹു -
 ര്ലക്ഷ്മണഃ ശമയിഷ്യതി || 6.89.18 ||

വാനരാ ഘ്ലത സംഭൂയ
 ഭൃത്യാനസ്യ സമീപഗാൻ |
 ഇതി തേനാതിയശസാ
 രാക്ഷസേനാഭിചോദിതാഃ || 6.89.19 ||

വാനരേന്ദ്രാ ജഹൃഷിരേ
 ലാംഗൂലാനി ച വിവ്യധുഃ |
 തതസ്തു കപിശാർദൂലാഃ
 ക്ഷേധന്തശ്ച പുനഃ പുനഃ |
 മുമുചുർവിവിധാൻ നാദാൻ
 മേഘാൻ ദൃഷ്ട്വേവ ബർഹിണഃ || 6.89.20 ||

ജാംബവാനപി തൈഃ സർവൈഃ
 സ്വയുമൈരഭിസംവൃതഃ |
 ത്വേശ്ശഭിസ്താഡയാമാസു -
 ര്നഖൈർദന്തൈശ്ച രാക്ഷസാൻ || 6.89.21 ||

നിഘ്നമൃക്ഷാധിപതിം
 രാക്ഷസാസ്മേ മഹാബലഃ |
 പരിവവ്രുർഭയം തൃക്ത്വാ
 തമനേകവിധായുധഃ || 6.89.22 ||

ശരൈഃ പരശുഭിസ്തീക്ഷ്ണൈഃ
 പട്ടിശൈര്യഷ്ടിതോമരൈഃ |
 ജാംബവന്തം മൃഗേ ജഘ്നു -
 ര്നിഘ്നന്തം രാക്ഷസീം ചമും || 6.89.23 ||

സ സമ്പ്രഹാരസ്തുമുലഃ
 സഞ്ജ്ഞേതേ കപിരക്ഷസാം |
 ദേവാസുരാണാം ക്രുദ്ധാനാം
 യഥാ ഭീഭോ മഹാസ്വനഃ || 6.89.24 ||

ഹനുമാനപി സക്രൂദ്ധഃ
 സാലമുത്പാട്യ പർവതാത് |
 സ ലക്ഷ്മണം സ്വയം പുഷ്പാ -
 ദവരോപ്യ മഹാമനഃ || 6.89.25 ||

രക്ഷസാം കദനം ചക്രേ
 ദുരാസാദഃ സഹസ്രശഃ |
 സ ദത്താ തുമുലം യുദ്ധം
 പിതൃവൃന്ത്യേന്ദ്രജിദ് ബലീ || 6.89.26 ||

ലക്ഷ്മണം പരവീരഘ്നഃ
 പുനരേവാഭ്യധാവത |
 തൗ പ്രയുദ്ധൗ തദാ വീരൗ
 മൃഗേ ലക്ഷ്മണരാക്ഷസൗ || 6.89.27 ||

ശരൗഘാനഭിവർഷന്തു
 ജഘ്ലതുമ്മൗ പരസ്പരം |
 അഭീക്ഷ്ണമന്തർദധതുഃ
 ശരജ്ജാലൈർമഹാബലൗ || 6.89.28 ||

ചന്ദ്രാദിത്യാവിവോഷ്ണാനേ
 യഥാ മേഘൈസ്തരസിനൗ |
 നഹ്യാദാനം ന സന്ധാനം
 ധനുഷോ വാ പരിഗ്രഹഃ || 6.89.29 ||

ന വിപ്രമോക്ഷോ ബാണാനാം
 ന വികർഷോ ന വിഗ്രഹഃ |
 ന മുഷ്ടിപ്രതിസന്ധാനം
 ന ലക്ഷ്യപ്രതിപാദനം || 6.89.30 ||

അദ്യശ്യത തയോസ്തത്ര
 യുധ്യതോഃ പാണിലഘവാത് |
 ചാപവേഗപ്രയുക്തൈശ്ച
 ബാണജാലൈഃ സമന്തതഃ || 6.89.31 ||

അന്തരിക്ഷ്യഭിസമ്പന്നേ
 ന രൂപാണി ചകാശിരേ |
 ലക്ഷ്മണോ രാവണിം പ്രാപ്യ
 രാവണിശ്ചാപി ലക്ഷ്മണം || 6.89.32 ||

അവ്യവസ്ഥാ ദവത്യുഗ്രാ
 താഭ്യാമന്യോന്യവിഗ്രഹേ |
 താഭ്യാമുഭാഭ്യാം തരസാ
 പ്രസൃഷ്ടൈർവിശിഖൈഃ ശിതൈഃ || 6.89.33 ||

നിരന്തരമിവാകാശം

ബഭൂവ തമസാ വൃതം |

തൈഃ പതദ്ഭിശ്ച ബഹുഭി -

സ്തയോഃ ശരശതൈഃ ശിതൈഃ || 6.89.34 ||

ദിശശ്ച പ്രദിശശ്ചൈവ

ബഭൂവുഃ ശരസങ്കുലാഃ |

തമസാ പിഹിതം സർവ -

മാസീത് പ്രതിഭയം മഹത് || 6.89.35 ||

അസ്തം ഗതേ സഹസ്രാംശൗ

സംവൃതേ തമസാ ച വൈ |

രുധിരൗഘാ മഹാനദ്യഃ

പ്രാവർത്തന്ത സഹസ്രശഃ || 6.89.36 ||

ക്രവ്യാദാ ദാരൂണാ വാഗ്ഭി -

ശ്ചിക്ഷിപൂർഭീമനിഃസ്വനാൻ |

ന തദാനീം വവൗ വായു -

ർന ച ജജ്യാല പാവകഃ || 6.89.37 ||

സ്വസ്ത്യസ്തു ലോകേഭ്യ ഇതി

ജജ്ഞപുന്തേ മഹർഷയഃ |

സമ്പേതുശ്ചാത്ര സന്തപ്താ

ഗന്ധർവാഃ സഹ ചാരണൈഃ || 6.89.38 ||

അഥ രാക്ഷസസിംഹസ്യ

കൃഷ്ണാൻ കനകഭൂഷണാൻ |

ശരൈശ്ചതുർഭിഃ സൗമിത്രി -

ർവിവ്യാധ ചതുരോ ഹയാൻ || 6.89.39 ||

തത്ത്വോപരേണ ദൽലേന
 പീതേന നിശിതേന ച |
 സമ്പൂർണായതമുക്തേന
 സുപത്രേണ സുവർചസാ || 6.89.40 ||

മഹേന്ദ്രാശനികൽപേന
 സുതസ്യ വിചരിഷ്യതഃ |
 സ തേന ബാണാശനിനാ
 തലശബ്ബാനുനാദിനാ || 6.89.41 ||

ലഘുവാദ് രഘവഃ ശ്രീമാ -
 ണ്ശിരഃ കായാദപാഹരത് |
 സ യന്തരി മഹാതേജാ
 ഹതേ മന്ദോദരീസുതഃ || 6.89.42 ||

സ്വയം സാരഥ്യമകരോത്
 പുനശ്ച ധനുരസ്സൃശത് |
 തദദ്ഭുതമഭുത് തത്ര
 സാരഥ്യം പശ്യതാം യുധി || 6.89.43 ||

ഹയേഷു വ്യഗ്രഹസ്തം തം
 വിവ്യാധ നിശിതൈഃ ശരൈഃ |
 ധനുഷ്യഥ പുനർവ്യഗ്രം
 ഹയേഷു മുമുചേ ശരാൻ || 6.89.44 ||

ചരിദ്രേഷു തേഷു ബാണൗഘൈ -
 ര്വിചരന്തമദീതവത് |
 അർദയാമാസ സമരേ
 സൗമിത്രിഃ ശീഘ്രകൃത്തമഃ || 6.89.45 ||

നിഹതം സാരഥിം ദൃഷ്ട്വാ
 സമരേ രാവണാത്മജഃ |
 പ്രജഹൗ സമരോദ്ധാർഷം
 വിഷണ്ണഃ സ ബഭൂവ ഹ || 6.89.46 ||

വിഷണ്ണവദനം ദൃഷ്ട്വാ
 രാക്ഷസം ഹരിയുമപാഃ |
 തതഃ പരമസംഹൃഷ്ട്വാ
 ലക്ഷ്മണം ചാഭ്യപൂജയൻ || 6.89.47 ||

തതഃ പ്രമാഥീ രഭസഃ
 ശരഭോ ഗന്ധമാദനഃ |
 അമൃഷ്ട്യാമാണാശ്ചത്യാര -
 ശ്ചക്രൂർവേഗം ഹരീശ്വരാഃ || 6.89.48 ||

തേ ചാസ്യ ഹയമുഖ്യേഷു
 തൂർണമുത്പത്യ വാനരാഃ |
 ചതുർഷു സുമഹാവിർയാ
 നിപേതൂർഭീമവിക്രമാഃ || 6.89.49 ||

തേഷാമധിഷ്ഠിതാനാം തൈ -
 ര്വാനരൈഃ പർവതോപമൈഃ |
 മുഖേഭ്യോ രുധിരം വൃക്തം
 ഹയാനാം സമവർത്ത || 6.89.50 ||

തേ ഹയാ മഥിതാ ഭഗ്നാ
 വ്യസവോ ധരണീം ഗതാഃ |
 തേ നിഹത്യ ഹയാംസ്തസ്യ
 പ്രമഥ്യ ച മഹാരഥം |

പുനരുത്പത്യ വേഗേന
തസ്ഥൂർലക്ഷ്മണപാർശ്വതഃ || 6.89.51 ||

സ ഹതാശ്വാദവപ്സത്യ
രമാൻമഥിതസാരഥിഃ |
ശരവർഷേണ സൗമിത്രി -
മദ്യധാവത രാവണിഃ || 6.89.52 ||

തതോ മഹേന്ദ്രപ്രതിമഃ സ ലക്ഷ്മണഃ
പദാതിനം തം നിഹതൈർഹയോത്തമൈഃ |
സ്യജ്ഞമാജൗ നിശിതാംഛരരോത്തമാൻ
ഭൃശം തദാ ബാണഗണൈർവ്യദാരയത് || 6.89.53 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
യുദ്ധകാണ്ഡേ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ||